

תורת אמת

1. ספר בראשית פרק מא (מט) ויצבר יוסף בר כחול הים הרבה מאד עד כי חדל לספר כי אין מספר:
2. תלמוד בבלי מסכת חולין דף צ"ב
תנן התם תפוח היה באמצע המזבח פעמים היה עליו כשלש מאות כור. אמר רבא גוזמא. השקו את התמיד בכוס של זהב. אמר רבא גוזמא. אמר רבי אמי דברה תורה לשון הואי דברו נביאים לשון הואי דברו חכמים לשון הואי. דברו חכמים לשון הואי הא דאמרן דברה תורה לשון הואי ערים גדולות ובצורות בשמים. דברו נביאים לשון הואי: ותבקע הארץ לקולם.
- רש"י חולין דף צ"ב
לשון הואי - לשון הדיוט שאינו מדקדק בדבריו ומוציא בפיו דבר שאינו ולא שיתכון לשקר אלא לא דק:
בשמים - אלמא לא דק וכן ותבקע הארץ דאדוניה דנראה מקול ההמון כאילו היא נבקעת.
3. אנציקלופדיה תלמודית כרך א טור תרעח
במקום שמסתבר מצד הלשון שהמקרא הוא לא כפשוטו, הדרשה מוציאתו מפשוטו.
4. ספר מורה נבוכים - חלק ב פרק מא
...ודע כי כל מי שבא בו כתוב שדיבר עמו 'מלאך' או באהו דבר מהאלוה - שזה לא יהיה בשום פנים אלא ביחלום או בימראה הנבואה:
5. רמב"ן על בראשית פרק יח פסוק א
ובאמת כי כל מקום שהוזכר בכתוב ראיית מלאך או דבור מלאך הוא במראה או בחלום, כי ההרגשים לא ישיגו המלאכים...
6. ספר תפארת ישראל - פרק יג
כל מלין דאורייתא מלין עלאין ורוזין עלאין, תא חזי עלמא עלאה ועלמא תתאה בחד מתקלא אתקלו ישראל לתתא מלאכי עלאי לעילא, מלאכי עלאי כתיב בהו עושה מלאכי רוחות (האי באתר עלאה) בשעתא דנחתין לתתא (אף על גב דנחתין) מתלבשי בלבושא דהאי עלמא ואי לא מתלבשי בלבושא כגוונא דהאי עלמא לא יכלין למיקם בהאי עלמא ולא סביל לון עלמא, ואי במלאכי כך אורייתא דברא להו וברא עלמין כלהו וקיימין בגינה על אחת כמה וכמה כיון דנחתת להאי עלמא אי לאו דמתלבשא בהני לבושים דהאי עלמא לא יכל עלמא למסבל, ועל דא האי ספור דאורייתא לבושא דאורייתא איהו מאן דחשיב דהאי לבושא איהו אורייתא ממש ולא מלה אחרא תיפת רוחיה ולא יהא ליה חולקא בעלמא דאתי בגין כך אמר דוד גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך
7. תלמוד בבלי מסכת שבת דף נה"ב
אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן כל האומר ראובן חטא אינו אלא טועה שנאמר ויהיו בני יעקב שנים עשר מלמד שכולן שקולים כאחת אלא מה אני מקיים וישכב את בלהה פילגש אביו מלמד שבלבל מצעו של אביו ומעלה עליו הכתוב כאילו שכב עמה תניא רבי שמעון בן אלעזר אומר מוצל אותו צדיק מאותו עון ולא בא מעשה זה לידו אפשר עתיד זרעו לעמוד על הר עיבל ולומר ארוך שוכב עם אשת אביו ויבא חטא זה לידו אלא מה אני מקיים וישכב את בלהה פילגש אביו עלבון אמו תבע אמר אם אחות אמי היתה צרה לאמי שפחת אחות אמי תהא צרה לאמי עמד ובלבל את מצעה אחרים אומרים שתי מצעות בבלל אחת של שכנה ואחת של אביו והיינו דכתיב אז חללת יצועי עלה (אל תקרי יצועי אלא יצועי) כתנאי פחו כמים אל תותר.
- א7. עין איה שבת ב
ואם איזה רוח עבר, וע"י איזה סכסוך פנימי נתכווץ מעט אורו של ישראל מהופיע בכל עוזו בבית פנימה, הנה ליקוי אור זה מגיע לנו ממרחקים בתור פגימה גדולה ורבתי ערך... ודקא כאילו שכב עם בלהה. אמנם בחפצינו לתאר את ערכו של ראובן ע"פ זאת המידה, עלינו לשוב לאחור ע"פ אור הדרש שבתורה שבע"פ, שהשירה לנו תורה ברישומיה הנאמנים, עד שכל האומר ראובן חטא אינו אלא טועה...
8. תלמוד בבלי מסכת בבא בתרא דף טו"א
יתיב ההוא מרבנן קמיה דרי שמואל בר נחמני ויתיב וקאמר איוב לא היה ולא נברא אלא משל היה
- א8 רמב"ם פירוש המשניות - מסכת סנהדרין פרק י משנה א
כמו שאנו מוצאים שאמרו (ברכות יח): בפירוש פסוק "הוא הכה את שני אריאל מואב" - שהוא כולו משל, וכן מה שנאמר "והוא ירד והכה את הארי בתוך הבור" - משל, וכן מה שנאמר "מי ישקני מים מבור בית לחם" (ב"ק ס): ושאר הסיפור כולו משל.
9. רש"י על ויקרא פרק כו פסוק מו
(מו) והתורת. אחת בכתב ואחת בעל פה מגיד שכולם נתנו למשה בסיני:
10. תלמוד בבלי מסכת קידושין דף מט"א
והתניא ר' יהודה אומר המתרגם פסוק כצורתו הרי זה בדאי....
- א10. רמב"ן על בראשית ב, ט
ממנו לדעת טוב ורע (להלן ג כב) וכבר אמרו (פירקא דרבינו הקדוש, בבא דשלשה טז) שלשה אמרו אמת ואבדו מן העולם ואלו הן נחש ומרגלים ודואג האדומי...
11. עולת ראיה ב עמ' רנד
המאורעות שעליהם יתנחלו הדורות בציוריהם הקדושים הם דברים של אמת מעשית שע"פ התפיסה היותר פרטית היא לעולם איננה משתנית מאמתתה.
12. תלמוד בבלי / מסכת יבמות / סה"ב
דבי רבי ישמעאל תנא גדול השלום שאף הקדוש ברוך הוא שינה בו דמעיקרא כתיב ואדוני זקן ולבסוף כתיב ואני זקנתי:
13. תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף צ"א
אמר רבא מריש הוה אמינא ליכא קושטא בעלמא אמר לי ההוא מרבנן ורב טבות שמיה ואמרי לה רב טביומי שמיה דאי הוה יחבי ליה כל חללי דעלמא לא הוה משני בדבוריה זימנא חדא איקלעי לההוא אתרא וקושטא שמיה ולא הוה משני בדיבוריהו ולא הוה מיית אינשי מהתם בלא זימניה נסיבי איתתא מינהון והוה לי תרתין בנין מינה. יומא חד הוה יתבא דביתוהו וקא חייפא רישה אתאי שיבבתה טרפא אדשא סבר לאו אורח ארעא אמר לה ליתא הכא שכיבו ליה תרתין בנין. אתו אינשי דאתרא לקמיה אמרו ליה מאי האי אמר להו הכי הוה מעשה אמרו ליה במטותא מינך פוק מאתריך ולא תגרי בהו מותנא בהנך אינשי.